

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndc/14/2017
Identifikačné číslo spisu: 8616200671
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8616200671.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O., bývajúceho v I., zastúpeného advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kmeťova 26, IČO: 47 237 406, proti žalovanej M., bývajúcej v R. zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Garom, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 14, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8 C 22/2016, o návrhu žalovanej na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava III, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8 C 22/2016 Okresnému súdu Bratislava III n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. V konaní o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8 C 22/2016, podala žalovaná návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava III. Návrh odôvodnila najmä tým, že zmenila trvalé bydlisko na adresu P., ako i tým, že žalovaná má v súčasnosti v osobnej starostlivosti maloletú dcéru, ktorá je školou povinná v mieste jej nového trvalého pobytu, kde nastúpila do druhého ročníka základnej školy. Uviedla, že osobná účasť na pojednávaniach by ju značne zaťažila ako matku maloletej, nakoľko by musela byť maloletej vybaviť dohľad v čase jej neprítomnosti, alebo by na pojednávania musela maloletú brať so sebou, čo by znamenalo vymeškanie povinnej školskej dochádzky. Okrem iného žalovaná ako dôvod na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti uviedla i to, že v mieste jej nového trvalého pobytu nastúpila do nového zamestnania. Vo svojom návrhu tiež poukázala na to, že i žalobcov trvalý pobyt je bližšie k Okresnému súdu Bratislava III. Žalovaná z uvedených dôvodov bola tej mienky, že prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti by bolo vhodnou voľbou pre obe strany konania.

2. Žalobca sa k navrhovanému prikázaniu veci vyjadril tak, že dôvody na prikázanie veci inému súdu uvádzané žalovanou nie sú relevantné, nevykazujú charakter výnimočnosti ani neboli žalovanou preukázané. Zastával názor, že prikázaním veci Okresnému súdu Bratislava III nedôjde k zjednodušeniu prístupu k súdu pre strany konania, ani to nepovedie k hospodárnejšiemu, či rýchlejšiemu konaniu. Vyvrátil i to, že by jeho trvalý pobyt bol bližšie k Okresnému súdu Bratislava III, tak ako to v návrhu uvádza žalovaná. Práve naopak, zdôraznil to, že jeho trvalý pobyt je podstatne bližšie k Okresnému súdu

Svidník. S návrhom na prikázanie veci preto nesúhlasil.

3. V zmysle § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

4. Podľa § 39 ods. 3 CSP o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať. V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

5. V zmysle ustanovenia § 36 ods. 2 CSP sa príslušnosť určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) prejednal (§ 39 ods. 3 CSP) návrh žalovanej na prikázanie veci Okresného súdu Svidník, sp. zn. 8 C 22/2016 Okresnému súdu Bratislava III z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že tomuto návrhu nie je možné vyhovieť, lebo neboli zistené zákonné predpoklady pre prijatie navrhovaného opatrenia podľa § 39 ods. 2 CSP.

7. Predpokladom na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP je predovšetkým existencia okolností, ktoré umožňujú hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie veci. Pritom je potrebné mať na zreteli, že všeobecná miestna príslušnosť súdu, ktorý má vec prejednať, je zásadou základnou a prípadná delegácia inému súdu je len výnimkou z tejto zásady. Pri rozhodovaní súd musí postupovať nielen podľa ustanovenia § 39 ods. 2 CSP a dbať, aby pre takéto rozhodnutie boli splnené podmienky, ale musí tiež rešpektovať ústavné právo zakotvené v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi a príslušnosť sudcu stanoví zákon.

8. Dôvody vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP môžu byť rôzne v závislosti od predmetu sporu, postavenia strán sporu a iných okolnostiach. Pôjde však predovšetkým o skutočnosti, z ktorých je možné vyvodiť, že iným než príslušným súdom bude vec prejednaná rýchlejšie a hospodárnejšie. K prikázaniu veci inému než príslušnému súdu by preto malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, kedy dôvody odňatia veci príslušnému súdu a jej prikázanie súdu inému musia byť natoľko významné, aby dostatočne odôvodňovali prielom do citovaného ústavného princípu zákonného sudcu. Teda dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednanie veci iným než príslušným súdom.

9. Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu vzal najvyšší súd na zreteľ aj ustanovenie § 36 ods. 2 CSP, kde sa uvádza, že príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

10. Prikázanie (delegácia) sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany konania civilného procesu na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákona definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného procesu, alebo jeho zrýchlenia. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie, ako výnimky zo zásady, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

11. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov oboch strán sporu, pričom na pomery strany, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na druhú, resp. ostatné strany sporu. Pri tom všetkom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie veci.

12. Opodstatnenosť návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava III sa v

danom prípade vyvodzuje z požiadavky hospodárnosti konania. Skutočnosť, ktorými žalovaná odôvodnila vhodnosť ňou navrhovanej delegácie veci, však nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné jej návrhu vyhovieť. Problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na súd, ako aj zaobstaranie dohľadu nad maloletou v čase neprítomnosti žalovanej z dôvodu osobnej účasti na pojednávaní, sú vo všeobecnosti skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu. Navyše procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami, alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo, ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd (§ 104 CSP). Navrhované prikázanie veci sa nejaví byť výhodné ani pre žalobcu, ktorý adresu trvalého bydliska od času začatia sporu nezmenil, tak ako tvrdí vo svojom vyjadrení k návrhu a s návrhom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti ani nesúhlasí.

13. Vzhľadom k uvedenému dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP a preto návrhu žalovanej nevyhoviel.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.